АЙЗЪК АЗИМОВ
МЛАДОСТ

Превод от английски: Крум Бъчваров, 1996

chitanka.info

1.

По прозореца хвърлиха камъчета и момчето се размърда в съня си. Още един път и то се събуди.

Седна вцепенено в леглото. Минаха секунди, докато си обясни странната обстановка. Не беше в собствения си дом, разбира се. Беше в провинцията. Бе по-студено, отколкото би трябвало и на прозореца имаше зеленина.

— Слим!

Повикът беше дрезгав, припрян шепот и момчето скочи към отворения прозорец.

Слим[1] не беше истинското му име, но на новия му приятел, с когото се бе запознал предишния ден, му трябваше само да хвърли един поглед на мършавата му фигура, за да каже:

— Ти си Слим. — И добави: — Аз съм Ред[2].

Ред не беше и неговото истинско име, но очевидно бе подходящо. Моментално се сприятелиха с бързата, безапелационна дружба на младежите, които още не са съвсем навлезли в юношеството и първите белези на порастването не са започнали да оформят външния им вид.

— Здрасти, Ред! — извика Слим и бодро му махна, като още премигваше, за да прогони съня от себе си.

Ред продължаваше да шепне прегракнало:

— Тихо! Искаш да събудиш някого ли?

Внезапно Слим забеляза, че слънцето едва се е показало над ниските хълмове на изток, че сенките са дълги и меки и че тревата е влажна.

— Какво има? — по-тихо попита той.

Ред само му махна да излезе.

Слим бързо се облече и с радост ограничи сутрешното си миене до моментно напръскване с малко хладка вода. Остави въздуха да изсуши непокритите части на тялото му, докато изтичваше навън, а голата му кожа се навлажни от росната трева.

— Трябва да пазиш тишина — каза Ред. — Ако мама или татко се събудят, или даже твоят татко, или който и да е от работниците, ще има: „Хайде вътре или ще умреш от студ, като скиташ бос из росата.“

Той точно имитира гласа и тона, а Слим се засмя и си помисли, че никога не е имало толкова забавен човек като Ред.

— Всеки ден ли излизаш така, Ред? — попита той. — Наистина рано? Сякаш целият свят е само твой, нали Ред? Наоколо няма никой друг и така нататък! — Почувства се горд, че е бил допуснат в този частен свят.

Ред го зяпна отстрани.

— Буден съм от часове — нехайно заяви той. — Не чу ли снощи?

— Какво да чуя?

— Гърма.

— Буря ли е имало? — уплаши се Слим. Никога не спеше по време на гръмотевици.

— Мисля, че не. Но гръм имаше. Чух го и после отидох на прозореца. Валеше. Всичко беше в звезди и небето точно започваше да посивява. Нали знаеш каква имам предвид?

Слим никога не беше виждал подобно нещо, но кимна.

— Тъй че просто реших да изляза — завърши Ред.

Вървяха по тревистата страна на бетонния път, който разцепваше гледката точно по средата дотам, където изчезваше сред хълмовете. Беше толкова стар, че бащата на Ред не можеше да каже кога е направен. По него нямаше нито пукнатина, нито неравности.

— Можеш ли да пазиш тайна? — попита Ред.

— Разбира се, Ред. Каква тайна?

— Просто тайна. Може би ще ти кажа, а може би не. Още не знам. — Ред откъсна дълго, гъвкаво стебло от папратта, която подминаха, методично откъсна листчетата и започна да размахва останалото като камшик. За миг беше яхнал див кон, който цвилеше и биеше с копита под железния му контрол. После се умори, хвърли настрани камшика и прибра коня в някой ъгъл на въображението си за бъдеща употреба.

— Насам ще идва цирк — рече той.

— Това не е тайна — възрази Слим. — Знаех го. Татко ми каза още преди да дойдем тук…

— Не това е тайната. Хубава тайна! Виждал ли си някога цирк?

— А, разбира се. Можеш да се обзаложиш.

— Харесва ли ти?

— Да речем, че нищо друго не ми харесва повече.

Ред отново го погледна с ъгълчетата на очите си.

— Мислил ли си някога дали би ти харесало да си в цирк? Имам предвид, в някой добър цирк?

Слим се замисли.

— Предполагам, не. Сигурно ще стана астроном като татко. Мисля, че му се иска да стана.

— Пфу! Астроном! — изрази презрението си Ред.

Слим усети как вратите на новия, частен свят се затварят пред него и астрономията се превърна в нещо за мъртви звезди.

— В цирка *ще* е по-весело — помирително каза той.

— Току-що излъга.

— Не, не съм. Наистина го мисля.

Ред го обори.

— Да предположим, че имаш шанса да тръгнеш с някой цирк още сега. Какво ще направиш?

— Аз… аз…

— Виждаш ли! — Ред имитира презрителен смях.

Слим се засегна.

— Ще тръгна с него.

— Давай.

— Изпитай ме.

Ред се извърна към него, особен и напрегнат.

— Наистина ли си готов? Готов си да дойдеш с мен?

— Какво искаш да кажеш? — отстъпи мъничко Слим.

— Имам нещо, което може да ни вкара в цирка. Може би някой ден даже ще можем да имаме свой собствен цирк. Бихме могли да станем най-големите циркаджии на света. Тоест, ако искаш да дойдеш с мен. Иначе… Е, предполагам, че мога да го направя и сам. Просто си помислих: „Хайде да дам един шанс на добрия стар Слим“.

Светът беше странен и очарователен, и Слим каза:

— Дадено, Ред. Идвам с теб! Какво е това, а, Ред? Кажи ми какво е.

— Сети се. Кое е най-важното нещо в цирковете?

Слим отчаяно се замисли. Искаше да даде верния отговор. Накрая каза:

— Акробатите?

— Глупости! Не бих направил и две крачки, за да гледам акробати.

— Тогава не знам.

— Животните, ето какво! Кои са най-добрите представления? Къде са най-големите тълпи? Дори на главните рингове най-хубавите номера са тези с животни.

— Така ли, мислиш?

— Всички мислят така. Питай когото поискаш. Както и да е, тази сутрин намерих животни. Две.

— И си ги хванал?

— Естествено. Това е тайната. Ще я издадеш ли?

— Не, разбира се.

— Добре. Затворих ги в плевника. Искаш ли да ги видиш?

Бяха стигнали почти до плевника. Огромната му, отворена врата беше черна. Прекалено черна. Бяха вървели натам през цялото време. Слим изведнъж спря. Опита се думите му да звучат нехайно.

— Големи ли са?

— Щях ли да припарвам при тях, ако бяха? Няма да те наранят. Само са малко дълги. Държа ги в клетка.

Вече бяха влезли в плевника и Слим видя голямата клетка, закачена на една кука в покрива. Беше покрита с твърд брезент.

— Винаги сме имали тук птичка или нещо друго — обясни Ред. — Както и да е, не могат да излязат оттам. Хайде, да се качим горе.

Покатериха се по дървената стълба и Ред придърпа клетката.

Слим посочи и рече:

— В брезента има някаква дупка.

Ред се намръщи.

— Откъде ли се е получила? — Той вдигна брезента, погледна вътре и каза с облекчение:

— Още са там.

— Брезентът изглежда прогорен — разтревожи се Слим.

— Искаш ли да погледнеш или не?

Слим кимна. Все пак, не беше сигурен, че му се иска. Можеха да са…

Но брезентът беше дръпнат и те се появиха. Две, както бе казал Ред. Бяха малки и някак си изглеждаха отвратително. Животните бързо се раздвижиха, когато брезентът беше вдигнат и застанаха откъм момчетата. Ред мушна пръст към тях.

— Внимавай — ужасено го предупреди Слим.

— Няма да те наранят — успокои го Ред.

— Виждал ли си някога нещо подобно?

— Разбираш ли защо циркът ще подскочи от радост при възможността да ги има?

— Може би са прекалено дребни за цирк.

Ред изглеждаше обезпокоен. Той пусна клетката и тя се залюля напред-назад като махало.

— Просто се измъкваш.

— Не. Само…

— Не са прекалено дребни, не се тревожи. В момента ме притеснява само едно.

— Какво?

— Ами, трябва да ги опазя, докато дойде циркът, нали? Трябва да измисля с какво да ги храня междувременно.

Клетката се люлееше и малките затворени създания се бяха вкопчили в решетките, като жестикулираха към момчетата със странни, бързи движения — почти като че ли бяха разумни.

---

[1] Слаб (англ.). — Бел.прев. ↑

[2] Червен (англ.) — Бел.прев. ↑

2.

Астронома влезе в трапезарията благопристойно. Чувстваше се прекалено много гост.

— Къде са момчетата? — попита той. — Синът ми не е в стаята си.

Индустриалеца се усмихна.

— Навън са от часове. Жените обаче ги принудиха да закусят преди известно време, така че няма за какво да се притеснявате. Младост, докторе, младост!

— Младост! — Изглежда думата потискаше Астронома.

Изядоха закуската си в мълчание. Веднъж Индустриалеца каза:

— Наистина смятате, че ще дойдат. Денят изглежда толкова… *нормален*.

— Ще дойдат — отвърна Астронома.

Това беше всичко.

По-късно Индустриалеца се обади:

— Извинете ме. Не мога да си представя, че играта ви е толкова сложен номер. Наистина ли сте разговарял с тях?

— Както ви казах. Поне в известен смисъл. Те могат да излъчват мисли.

— Разбрах, че трябва да е така от писмото ви. Чудя се как.

— Не знам. Питах ги и, разбира се, отговорът им беше неопределен. Или навярно просто аз не съм успял да ги разбера. Свързано е с излъчвател за фокусиране на мисълта и даже нещо повече от това, съзнателно внимание от страна и на излъчващия, и на приемащия. Мина доста време, преди да разбера, че се опитват да мислят към мен. Тези мисловни излъчватели могат да бъдат част от науката, която ще ни дадат.

— Сигурно — рече Индустриалеца. — Все пак, помислете си за промените, които ще предизвика това в обществото. Мисловен излъчвател!

— Защо не? Промяната може да е добра за всички ни.

— Не мисля така.

— Само в старото време промените са били нежелани — възрази Астронома — и расите могат да остаряват като хората.

Индустриалеца посочи през прозореца.

— Вижте онзи път. Направен е Предивойните. Не зная точно кога. Сега е толкова здрав, колкото и в деня на създаването му. Сигурно вече не бихме могли да го повторим. Когато са го строили, расата е била млада, а?

— Тогава ли? Да! Поне не са се страхували от новостите.

— Не. Иска ми се да са се страхували. Къде е обществото от Предивойните? Унищожено е, докторе! Какво добро са донесли младостта и новостите? Сега сме по-добре. Светът си живее в мир. Расата не отива наникъде, но най-после, няма и накъде да върви. *Те* го доказаха. Мъжете, които са направили пътя. Ще разговарям с вашите посетители, както се съгласих, ако дойдат. Но мисля само ще ги помоля да си вървят.

— Не е вярно, че расата не отива наникъде — сериозно възрази Астронома. — Отива към окончателно унищожение. Моят университет има с всяка година все по-малко студенти. Пишат се все по-малко книги. Върши се все по-малко работа. Старецът дреме на слънце и дните му са спокойни и неизменни, но все пак всеки ден го намира по-близо до смъртта.

— Добре, добре — каза Индустриалеца.

— Не, не се измъквайте. Чуйте. Преди да ви пиша, проучих положението ви в планетарната икономика.

— И сте открил, че съм платежоспособен? — прекъсна го с усмивка Индустриалеца.

— Ами, да. А, разбирам, вие се шегувате. И все пак — навярно шегата не е далеч от истината. Вие сте по-малко платежоспособен от баща си, а той е бил по-малко платежоспособен от своя баща. За планетата става все по-трудно да поддържа дори само промишлеността, които още съществуват, макар че в сравнение със старите дъбове от Предивойните са като клечки за зъби. Ще се върнем към селската икономика, а после към какво? Към пещерите ли?

— И приливът на ново технологично познание ще промени всичко това ли?

— Не точно новото познание. По-скоро цялостният ефект на промяна, на разширяване на хоризонтите. Вижте, сър, избрах ви да се заемете с този проблем не само, защото сте богат и имате влияние в правителството, а защото имате необикновената репутация, че дръзвате да нарушите традицията. Нашият народ ще се съпротивлява на промените и вие бихте могъл да знаете как да се справите с него, как да се погрижите за… за…

— За съживяването на младостта на расата ли?

— Да.

— При нейните атомни бомби?

— Атомните бомби — отвърна Астронома, — не означават непременно краят на цивилизацията. Тези мои посетители са имали своите атомни бомби или какъвто там е бил техният еквивалент, и са оцелели, защото не са се отказали. Не разбирате ли? Не ни провали бомбата, а собствената ни черупка. Това може да е последният шанс да обърнем процеса.

— Кажете ми — рече Индустриалеца, — какво искат в замяна тези приятели от космоса?

Астронома се поколеба.

— Ще бъда искрен с вас — отвърна той. — Те идват от по-плътна планета. Нашата е по-богата на по-леки атоми.

— И искат магнезий? Алуминий?

— Не, сър. Въглерод и водород. Искат въглища и нефт.

— Наистина ли?

Астронома бързо каза:

— Искате да попитате защо създанията, открили космическото пътуване, а следователно и атомната енергия, искат въглища и нефт. Не мога да отговоря на този въпрос.

Индустриалеца се усмихна.

— Но аз мога. Досега това е най-силното доказателство за истинността на историята ви. На пръв поглед атомната енергия като че ли изключва използването на въглища и нефт. Съвсем отделно от енергията, получена при изгарянето им, обаче, те си остават и винаги ще си остават основната суровина за цялата органична химия. Пластмаси, бои, лекарства, разтворители. Промишлеността не може да съществува без тях, даже в атомната ера. И все пак, ако въглищата и нефтът са ниската цена, срещу която ще ни продадат проблемите и

мъките на младостта на расата, отговорът ми е, че тази стока би била скъпа, дори да я предлагат безплатно.

Астронома въздъхна и рече:

— Ето ги и момчетата!

Виждаха се през отворения прозорец — стояха заедно на обраслото с трева поле, потънали в оживен разговор. Синът на Индустриалеца посочи величествено, а синът на Астронома кимна и изчезна на бегом към къщата.

— Ето я младостта, за която говорите — отбеляза Индустриалеца. — Расата ни притежава толкова от нея, колкото винаги.

— Да, но ние бързо ги състаряваме и ги вливаме в калъпа.

Слим дотърча в стаята и вратата се затръшна зад него.

— Какво има? — с меко неодобрение попита Астронома.

Слим изненадано вдигна поглед и спря.

— Извинете ме. Не знаех, че тук има някой. Съжалявам, че ви прекъснах. — Изразът му беше прецизен почти до болка.

— Няма нищо, момче — каза Индустриалеца.

Но Астронома възрази:

— Даже да влизаш в празна стая, синко, няма причина да тряскаш вратата.

— Глупости — настоя Индустриалеца. — Момчето не е направило никаква пакост. Гълчите го просто за това, че е млад. Вие, с вашите възгледи! — Той се обърна към Слим. — Ела тук, момко!

Слим бавно се приближи.

— Харесва ли ти провинцията, а?

— Много, сър, благодаря.

— Синът ми те разведе из района, нали?

— Да, сър. Ред… искам да кажа…

— Не, не. Викай му Ред. Самият аз го наричам така. А сега ми кажи какво кроите вие двамата, а?

Слим извърна поглед.

— Ами… просто разглеждаме, сър.

Индустриалеца се обърна към Астронома.

— Ето ви младежкото любопитство и копнежа за приключения. Расата все още не ги е загубила.

— Сър? — обади се Слим.

— Да, момко.

Момчето се подготвяше дълго, преди да се реши да заговори.

— Ред ме прати да намеря нещо вкусно за ядене, но аз не зная точно какво имаше предвид — рече той. — Но не ми се искаше да му призная.

— Ами, просто кажи на готвачката. Тя ще ви даде нещо вкусно.

— О, не, сър. Имам предвид за животни.

— За животни ли?

— Да, сър. С какво се хранят животните?

— Боя се, че синът ми е градско дете — каза Астронома.

— Е — отвърна Индустриалеца, — в това няма нищо лошо. За какво животно става дума, момко?

— За малко, сър.

Тогава опитайте с трева или листа, а ако не искат, орехите или горските плодове сигурно ще свършат работа.

— Благодаря ви, сър. — Слим отново изтича навън, като внимателно затвори вратата зад себе си.

— Мислите ли, че са хванали живо животно? — попита Астронома. Беше очевидно обезпокоен.

— Това е съвсем нормално. В имението ми не се ловува, а районът е доста населен, пълен е с гризачи и други малки създания. Ред винаги се връща вкъщи с най-различни животинки. Но рядко поддържат интереса му за дълго.

Той погледна към стенния часовник.

— Приятелите ви би трябвало вече да са тук, нали?

3.

Люлеенето беше престанало и бе тъмно. Изследователя не се чувстваше добре в чуждия въздух. Усещаше го гъст като супа и трябваше да диша с преглъщане. Но дори и така…

Той протегна ръка, изпитал внезапна нужда от компания. Търговеца беше топъл на пипане. Дишането му беше накъсано, от време на време се сгърчваше в спазми и очевидно спеше. Изследователя се поколеба и реши да не го буди. Не би имало никаква полза.

Нямаше кой да ги спаси, разбира се. Това беше наказанието за големите печалби, до което можеше да доведе необузданата конкуренция. Търговецът, открил нова планета, имаше право на десетгодишен монопол върху търговията с нея, който можеше да запази за себе си, или, по-вероятно, да го дава под наем на всички пришълци на твърда цена. Вследствие от това планетите са тайна и за предпочитане далеч от обичайните търговски пътища. В случай като техния, почти нямаше шанс друг кораб да дойде в района на субефира по най-невероятно съвпадение. Дори да бяха в кораба си, а не в тази… тази… *клетка*.

Изследователя сграбчи дебелите решетки. Дори да ги разбиеха, което можеха да направят, пак щяха да са прекалено високо във въздуха, за да скочат.

Беше много лошо. Вече два пъти бяха кацали с разузнавателен кораб. Бяха установили контакт с местните — гротескно огромни, но благи и неагресивни. Бе очевидно, че някога са имали процъфтяваща технология, сблъскали с последствията от нея. Щеше да е чудесен пазар.

А беше огромен свят. Конкретно Търговеца бе изненадан. Знаеше изчисленията, които изразяваха диаметъра на планетата, но на разстояние от две светлинни секунди беше застанал пред видеоекрана и бе промърморил:

— Невероятно!

— А, има и по-големи светове — беше отвърнал Изследователя. Един Изследовател не можеше да се впечатли така лесно.

— Обитаеми ли?

— Е, не.

— Би могъл да пуснеш твоята планета в онзи океан и да я удавиш.

Изследователя се усмихна. Това беше незлоблив присмех към родния му Арктур, който бе по-малък от повечето планети.

— Не съвсем — отвърна той.

Търговеца продължи линията на разсъжденията си:

— Пропорционална ли е големината на обитателите й на техния свят? — Говореше, като че ли сега новината го изненадва не толкова благоприятно.

— Височината им е близо десет пъти по-голяма от нашата.

— Сигурен ли си, че са приятелски настроени?

— Трудно е да се каже. Дружбата между различните разумни същества е непредвидима. Не са опасни, струва ми се. Срещали сме се с други групи, които не са успели да поддържат равновесие след фазата на атомната война и знаеш какви са резултатите. Затваряне в себе си. Оттегляне от света. Постепенен упадък и непрекъснато изнежване.

— Даже, ако са такива чудовища?

— Принципът си остава.

Горе-долу тогава Изследователя усети силното треперене на двигателите.

Той се намръщи и каза:

— Спускаме се малко прекалено бързо.

Няколко часа преди това бе мислил за опасностите на приземяването. Планетарната цел беше огромна за един кислородно-воден свят. Макар че нямаше размера на необитаемите водородно-амонячни планети и че ниската й плътност правеше повърхностната и гравитация сравнително нормална, гравитационните й сили отслабваха, но бавно, с увеличаване на разстоянието. Накратко, гравитационният й потенциал беше голям, а калкулаторът на кораба беше стар модел, непригоден за изчисляване на траектории на приземяване при този потенциален обхват. Това означаваше, че Пилота ще трябва да използва ръчно управление.

Щеше да е по-разумно да инсталират по-мощен модел, но това би означавало пътуване до някой краен район на цивилизацията — загубено време и навярно загубена тайна. Търговеца искаше незабавно кацане.

Търговеца чувстваше, че е необходимо да защити позицията си. Той ядосано се обърна към Изследователя:

— Не мислиш ли, че Пилота си знае работата? Вече два пъти те е приземявал нормално.

„Да — помисли си Изследователя, — с разузнавателен, а не с този слабо маневрен товарен кораб.“ Но гласно не каза нищо.

Продължи да наблюдава видеоекрана. Спускаха се прекалено бързо. Нямаше място за съмнение. Много прекалено бързо.

— Защо мълчиш? — свадливо попита Търговеца.

— Ами тогава, щом искаш да говоря, бих ти предложил да стегнеш швимера си и да ми помогнеш да приготвя ежектора.

Пилота водеше достойна битка. Не беше новак. Атмосферата, ненормално висока и плътна в гравитационния потенциал на този свят, шибаше и гореше край кораба, но до последно изглеждаше, че въпреки това ще успее да я постави под контрол.

Поддържаше точно курса, следвайки екстраполираната линия до точката на северния континент, към която се бяха насочили. При други условия, с малко повечко късмет, историята евентуално би могла да бъде разказвана и преразказвана като героично и майсторско обръщане на загубена ситуация. Но от гледна точка на победата, умореното тяло и изтощените нерви стискаха контролния лост малко прекалено силно. Корабът, който бе застанал почти хоризонтално, отново потъна надолу.

Нямаше възможност да поправи последната грешка. Додолу оставаше само километър и половина. Пилота остана на поста си до действителното приземяване с единствената мисъл да намали силата на сблъсъка, да запази способността на кораба за космически полети. Той не оцеля. При бясното друсане на кораба в гъстата атмосфера можеха да се използват няколко ежектора и то не едновременно.

Когато после Изследователя дойде в съзнание и се изправи на крака, изпита определеното чувство, че освен самия него и Търговеца, не са оцелели други. А сигурно и това не бе съвсем вярно. Неговият швимер беше изгорял, още докато бяха достатъчно далеч от

повърхността, за да е зашеметен от удара. Търговеца можеше да е имал дори по-малко късмет.

Беше заобиколен от свят с гъсти стебла трева, а в далечината се виждаха дървета, които смътно му напомняха за подобни структури на родния му Арктур, само че най-ниските им клони бяха високо над точката, която обикновено би сметнал за техен връх.

Извика и гласът му прозвуча басово в гъстия въздух. Търговеца отговори. Изследователя се приближи към него, като отблъскваше силно грубите стебла, препречващи пътя му.

— Ранен ли си? — попита той.

Търговеца направи гримаса.

— Навехнал съм си нещо. Боли ме, когато ходя.

Изследователя внимателно го прегледа.

— Мисля, че няма нищо счупено. Ще трябва да вървиш, въпреки болката.

— Не може ли първо да си починем?

— Важно е да се опитаме да намерим кораба. Ако е в състояние да лети или ако може да се поправи, можем да оцелеем. Иначе няма.

— Само няколко минути. Да си поема дъх.

Изследователя се зарадва много на тези няколко минути. Очите на Търговеца вече бяха затворени. Той остави своите да сторят същото.

Чу тъпчането и отвори очи.

— Никога не заспивай на чужда планета — напразно си каза той.

Търговеца също беше буден и силният му писък бе изпълнен с ужас.

— Това е просто някой местен — извика Изследователя. — Няма да те нарани.

Но още докато говореше, гигантът се спусна надолу и само след миг бяха в ръцете му, издигнати по-близо до чудовищната му грозота.

Търговеца се съпротивляваше яростно и, разбира се, съвсем безполезно.

— Можеш ли да разговаряш с него? — викна той. Изследователя успя само да извие глава.

— Не мога да го достигна с излъчвателя. Няма да слуша.

— Тогава го застреляй. Застреляй го.

— Не можем да направим това. — И едва не прибави фразата „глупак такъв“. Изследователя се опитваше да запази самоконтрол.

Когато чудовището целеустремена се насочи нанякъде, двамата запреглъщаха с труд въздуха.

— Защо не? — извика Търговеца. — Можеш да стигнеш до бластера си. Виждам го отлично. Не се страхувай от падането.

— Не е там въпросът. Ако това чудовище бъде убито, никога няма да можеш да търгуваш с тази планета. Дори никога няма да я напуснеш. Сигурно няма да преживееш и един ден.

— Защо? Защо?

— Защото е едно от малките на расата им. Би трябвало да знаеш какво става, когато търговец убие местно малко, дори и случайно. Нещо повече, ако това е точката, към която се бяхме насочили, ние сме в имението на един влиятелен местен. То може да е от неговото люпило.

Ето така влязоха в сегашния си затвор. Внимателно бяха прогорили част от плътното, твърдо покривало и бе очевидно, че височината, на която висяха, беше убийствена.

Сега за пореден път клетката потрепери и се издигна по възходяща дъга. Търговеца се изтърколи в долния ъгъл и сепнато се събуди. Покривалото се вдигна и нахлу светлина. Както и предишния път, имаше два малки екземпляра. На вид не бяха много различни от възрастните, помисли си Изследователя, но разбира се, бяха значително по-дребни.

През решетките беше натъпкана шепа тънки, зелени стебла. Миризмата не бе неприятна, но по краищата им имаше буци пръст.

Търговецът се отдръпна и дрезгаво попита:

— Какво правят?

— Опитват се да ни нахранят, предполагам — отвърна Изследователя. — Поне ми се струва, че това е местният еквивалент на трева.

Покривалото беше върнато и те отново се залюляха, останали сами с фуража си.

4.

Слим се сепна от шума на стъпки и грейна, когато това се оказа само Ред.

— Наоколо няма никой — каза той. — Огледах добре, можеш да се обзаложиш.

— Ш-шт — рече Ред. — Виж. Вземи това и го натъпчи в клетката. Трябва да тичам обратно в къщата.

— Какво е това? — неохотно протегна ръка Слим.

— Кайма. По дяволите, никога ли не си виждал кайма? Това трябваше да вземеш, когато те пратих в къщата, вместо да се връщаш с онази глупава трева.

Слим се засегна.

— Откъде да зная, че не ядат трева? Освен това, каймата не е така открита. Тя е в целофан и не е такава на цвят.

— Естествено — в града. Тук си я мелим сами и винаги е такава на цвят, преди да е сготвена.

— Искаш да кажеш, че тази е сурова? — бързо се отдръпна Слим.

Ред изглеждаше отвратен.

— Да не мислиш, че животните ядат *готвена* храна? Хайде, взимай я. Няма да те изяде. Казвам ти, че няма много време.

— Защо? Какво става в къщата?

— Не знам. Бащите ни се разхождат. Опасявам се, че може да ме търсят. Нищо чудно готвачката да им е казала, че съм взел месото. Във всеки случай, не искаме да дойдат тук след мен.

— Не попита ли готвачката, преди да вземеш това нещо?

— Кого? Онази киселица? Не бих се изненадал, ако ме остави само на вода, защото татко я е накарал. Хайде. Вземи я.

Слим пое голямата топка месо, макар че от допира го полазиха тръпки. Той се обърна към плевника, а Ред се затича в посоката, от която беше дошъл.

Когато наближи двамата възрастни, той забави хода си, пое няколко пъти дълбоко въздух, за да се успокои и после закрачи внимателно и небрежно. (Бяха се насочили най-общо към плевника, забеляза той, но не право натам.)

— Здрасти, татко — каза той. — Здравейте, сър.

— Един момент, Ред — рече Индустриалеца. — Искам да те питам нещо.

Ред извърна старателно лишено от израз лице към баща си.

— Да, татко?

— Майка ти ми каза, че си излязъл рано сутринта.

— Не чак толкова рано, татко. Съвсем малко преди закуска.

— Казал си й, че е защото си се събудил през нощта.

Ред изчака, преди да отговори. Трябваше ли да казва това на майка си?

После отвърна:

— Да, сър.

— Какво те събуди?

Ред не видя нищо лошо.

— Не знам, татко. Прозвуча като гръм, нещо подобно, и като сблъсък.

— Можеш ли да кажеш откъде се разнесе?

— *Прозвуча* сякаш идва от хълма. — Това беше достоверно, а също и полезно, защото посоката бе почти противоположна на плевника.

Индустриалеца погледна към госта си.

— Предполагам, че няма да е зле да се поразходим към хълма.

— Готов съм — отвърна Астронома.

Ред погледа как двамата се отдалечават и когато се обърна, видя Слим да поглежда предпазливо иззад живия плет.

Ред му махна.

— Хайде.

Слим излезе и се приближи.

— Казаха ли нещо за месото?

— Не. Предполагам, че не знаят за него. Тръгнаха към хълма.

— Защо?

— Разпитваха ме. Интересуваха се от шума, който чух. Слушай, животните изядоха ли месото?

— Ами — предпазливо отвърна Слим, — като че ли го *оглеждаха* и го душеха или нещо подобно.

— Добре — рече Ред, — предполагам, че ще го изядат. По дяволите, трябва да ядат *нещо*. Хайде да се поразходим към хълма и да разберем какво ще правят татко и твоят баща.

— Ами животните?

— Нищо им няма. Човек не може да се занимава непрекъснато с тях. Даде ли им вода?

— Естествено. Изпиха я.

— Разбирам. Хайде. Ще отидем при тях след обяда. Знаеш ли какво, ще им занесем плодове. Всички ядат плодове.

Заедно се затичаха нагоре и както обикновено, Ред бе начело.

5.

— Смятате, че шумът е бил от кацането на кораба им ли? — попита Астронома.

— Не мислите ли, че е възможно?

— Ако е така, може всички да са загинали.

— Навярно не са — намръщи се Индустриалеца.

— Не ви разбирам — рече Астронома.

— Може да не са приятелски настроени.

— А, не. Разговарях с тях. Те…

— Разговарял сте с тях. Това се нарича разузнаване. Каква ще е следващата им стъпка? Инвазия ли?

— Но те имат само един кораб, сър.

— Знаете това, само защото са ви го казали те. Може да имат цяла флотилия.

— Казах ви за размера им. Те…

— Размерът им не би имал значение, ако разполагат с оръжия, които превъзхождат нашата артилерия.

— Не това имах предвид.

— Отчасти си знаех, че така ще стане още отначало — продължи Индустриалеца. — Именно поради тази причина склоних да се срещна с тях, след като получих писмото ви. Не за да се съглася на объркана и невъзможна търговия, а да преценя истинските им цели. Не мислех, че ще се откажат от срещата. — Той въздъхна — Предполагам, че вината не е наша. Във всеки случай, сте прав в едно. Светът е живял в мир прекалено дълго. Загубваме трезвата си подозрителност.

Мекият глас на Астронома се издигна до необичайна височина и той каза:

— *Ще* ви обясня. За да разберете, че няма причина да ги подозирате в евентуална враждебност. Те са малки, но това е важно, само защото е отражение на факта, че са малки родните им светове. Нашият свят има нормална за тях гравитация, но поради много по-големия ни гравитационен потенциал, атмосферата ни е прекалено

плътна, за да издържат над определени периоди време. Поради подобна причина използването на света като база за междузвездни пътувания, освен за някои стоки, не е икономично. А съществуват и важни разлики в химията на живота, поради основните различия в почвите. Те не могат да ядат нашата храна или пък ние — тяхната.

— Сигурно всичко това може да се преодолее. Могат да си носят своя собствена храна, да си построят куполни станции с ниско въздушно налягане, да измислят специални кораби.

— Могат. А колко свободно можете да опишете постиженията, които са лесни за една раса, в нейната младост. Просто не е необходимо да правят каквото и да било от това. В Галактиката има милиони светове, подходящи за тях. Не им трябва точно този, който не е такъв.

— Откъде знаете? Всичко е пак според тяхната информация.

— Това бях в състояние да проверя самостоятелно. Аз съм астроном, в края на краищата.

— Истина е. Тогава дайте да чуя какво имате да казвате, докато вървим.

— В такъв случай, сър, трябва да знаете, че в продължение на много време нашите астрономи вярваха, че съществуват два принципни класа планетни тела. Първо, планетите, които са се формирали достатъчно далеч от звездните си ядра, за да станат достатъчно студени, че да задържат водород. Това са големите планети, богати на водород, амоняк и метан. Имаме такива примери сред гигантските външни планети. Вторият клас включва онези планети, формирали се близо до звездния център, така че високата температура прави невъзможно задържането на много водород. Това са по-малки планети, сравнително по-бедни на водород и по-богати на кислород. Познаваме този тип много добре, тъй като живеем на една от тях. Единствената слънчева система обаче, която познавахме подробно, бе нашата, затова ни изглеждаше разумно да приемем, че съществуват *единствено* тези два планетни типа.

— Значи да разбирам, че има и друг.

— Да. Съществува свръхплътен клас — още по-малък и по-беден на водород, отколкото вътрешните планети от слънчевата система. Съотношението между водородно-амонячните планети и тези техни свръхплътни водно-кислородни светове в цялата галактика — а си

спомнете, че те са провели изследване на значителна част от галактиката, каквото ние, при отсъствието на междузвездни пътувания, не можем да извършим — е около три към едно. Това им оставя няколко милиона свръхплътни планети за изследване и колонизиране.

Индустриалеца погледна към синьото небе и зелените корони на дърветата, покрай които минаваха.

— А светове като нашия? — попита той.

— Нашата слънчева система е първата, в която ги откриват — меко отвърна Астронома. — Очевидно развитието й е било уникално и не е следвало обичайните закони.

Индустриалеца се замисли върху това.

— Излиза, че тези създания от космоса са обитатели на астероиди.

— Не, не. Астероидите са нещо друго. Те се срещат, както ми казаха, в една на всеки осем звездни системи, но са съвсем различни от това, за което говорехме.

— И по какъв начин това, че сте астроном, променя факта, че все пак само цитирате недоказаните им твърдения?

— Но те не се ограничиха само с оскъдна и разпокъсана информация. Представиха ми теория за звездната еволюция, която трябваше да приема и която е по-валидна от всичко, което нашата собствена астрономия някога е била в състояние да измисли, ако изключим вероятните изгубени теории от Предивойните. Подчертавам, тяхната теория е имала строго математическо развитие и е предсказала съществуването на точно такава галактика, каквато описаха. Така че сам виждате, те имат всички светове, които поискат. Не са алчни за земя. Определено не за нашата земя.

— Логично е, ако това, което казвате, е вярно. Но могат да са интелигентни и без да са разумни. Нашите предци са били, както изглежда, интелигентни и въпреки това определено не са били разумни. Разумно ли е било да унищожат почти цялата си огромна цивилизация в една атомна война, поради причини, които нашите историци вече не могат точно да определят? — Индустриалеца продължи да размишлява върху това: — От пускането на първата атомна бомба над Източните острови на Слънцето — забравих древното им име — се е виждал само един край и то съвсем очевиден. И въпреки това са допуснали събитията да се развият до този край.

Той вдигна поглед и оживено попита:

— Е, къде сме? Чудя се дали в края на краищата разходката ни не е безсмислена.

Но Астронома беше малко по-напред и гърлено каза:

— Не е безсмислена, сър. Погледнете натам.

6.

Ред и Слим бяха проследили старците си с опита на младостта, подпомогнати от унесеността и тревогата на бащите им. Гледката на крайната цел на търсенето беше донякъде скрита от храстите, зад които останаха.

— По дяволите — каза Ред. — Виж това. Всичко е блестящо сребро или нещо подобно.

Но именно Слим беше истински развълнуван. Той отвърна:

— Знам какво е това. Космически кораб. Ето защо баща ми дойде тук. Той е един от най-големите астрономи на света и твоят баща е трябвало да го извика щом в имението му се е приземил космически кораб.

— За какво говориш? Татко даже не знаеше, че онова нещо е там. Той дойде, само защото му казах, че съм чул гърма оттук. А освен това, такова нещо като космически кораб няма.

— Разбира се, че има. Виж го. Погледни онези кръгли неща. Това са илюминаторите. А можеш да видиш и ракетните дюзи.

— Откъде знаеш толкова много?

Слим се изчерви.

— Чел съм за тях — отвърна той. — Баща ми има книги за тях. Стари книги. От Предивойните.

— Пфу. Сега вече разбрах, че си измисляш. Книги от Предивойните!

— Баща ми *трябва* да ги има. Той преподава в университета. Това му е работата.

Гласът му се бе повишил и Ред трябваше да го дръпне.

— Искаш да ни чуят ли? — възмутено прошепна той.

— Обаче е космически кораб.

— Виж сега, Слим, искаш да кажеш, че това е кораб от друг свят ли?

— *Трябва* да е така. Виж как баща ми го обикаля непрекъснато. Нямаше да е толкова заинтригуван, ако беше нещо друго.

— Други светове! Къде са другите светове?

— Навсякъде. Ами планетите? Те са светове, точно като нашия, някои от тях. И други звезди навярно имат планети. Сигурно има милиарди планети.

Ред се почувства незначителен.

— Ти си луд! — промърмори той.

— Добре тогава. Ще ти покажа.

— Хей! Къде отиваш?

— Там. Ще питам баща ми. Предполагам, че ще повярваш, ако *той* ти го каже. Предполагам, ще повярваш, че един професор по астрономия знае какво…

Той се беше изкатерил горе.

— Хей — подвикна Ред. — Нали не искаш да ни видят? Не трябва да сме тук. Да не искаш да започнат да ни задават въпроси и да разберат за нашите животни?

— Не ми пука. Ти каза, че съм луд.

— Издайник! Обеща да не казваш.

— Няма да кажа. Но ако сами разберат, ти ще бъдеш виновен, че започна да спориш и каза, че съм луд.

— Тогава си взимам думите назад — промърмори Ред.

— Е, добре. Толкова по-добре.

В известен смисъл Слим беше разочарован. Искаше да види космическия кораб отблизо. И все пак, не можеше да наруши клетвата си да пази тайна дори в душата си, без извинението за лична обида.

— Ужасно малко е за космически кораб — отбеляза Ред.

— Естествено, защото вероятно е разузнавателен кораб.

— Обзалагам се, че татко даже няма да може да влезе вътре.

Слим отлично разбираше, че е вярно. Това беше слабо място в твърденията му и той не отговори.

Ред се изправи на крака и целият излъчваше сложна поза на отегчение.

— Е, струва ми се, че е по-добре да вървим. Имаме да вършим работа и не мога да прекарам тук целия ден в гледане на някакъв стар космически кораб или каквото и да е там. Трябва да се погрижим за животните, ако ще ставаме циркаджии. Това е първото правило на циркаджиите. Трябва да се грижат за животните. Във всеки случай — виртуозно завърши той, — точно това имам намерение да направя.

— Защо, Ред? — попита Слим. — Имат много месо. Хайде да погледаме.

— В гледането няма нищо забавно. Освен това татко и твоят баща си тръгват и предполагам, че е време за обяд.

Ред започна да го убеждава.

— Виж, Слим, не можем да се държим подозрително, защото ще ни проследят. По дяволите, никога ли не си чел детективски истории? Когато се опитваш да направиш нещо голямо без да те хванат, на практика най-важното е да се държиш просто както винаги. Тогава не те подозират в нищо. Това е първият закон…

— О, добре.

Слим гневно стана. В момента циркът му изглеждаше доста безвкусен и евтин заместител на прелестите на астрономията и се чудеше как е успял да се съгласи с глупавия план на Ред.

Тръгнаха надолу по склона и Слим, както обикновено, вървеше отзад.

7.

— Поразява ме майсторската изработка. Никога не съм виждал такава конструкция — каза Индустриалеца.

— Какво значение има това сега? — горчиво отвърна Астронома. — Нищо не е останало. Второ приземяване няма да има. Този кораб е регистрирал живот на нашата планета случайно. Други изследователски експедиции няма да се приближат повече от необходимото, за да установят факта, че в нашата слънчева система няма свръхплътни светове.

— Е, няма да се караме заради една катастрофа при кацане.

— Корабът почти не изглежда повреден. Само да беше оцелял някой, сигурно щеше да може да се поправи.

— И да бяха оцелели, все едно — търговия нямаше да има. Те са прекалено различни. Прекалено смущаващи. Във всеки случай — всичко свърши.

Те влязоха в къщата и Индустриалеца спокойно поздрави жена си.

— Готов ли е обядът, скъпа?

— Боя се, че не. Разбираш ли… — Тя колебливо погледна към Астронома.

— Нещо не е наред ли? — попита Индустриалеца. — Защо не ми кажеш? Сигурен съм, че нашият гост няма да има нищо против една малка семейна дискусия.

— Моля ви, не ми обръщайте никакво внимание — промърмори Астронома. И се насочи с нещастен вид към другия край на дневната.

С тих, припрян глас, жената каза:

— Наистина, скъпи, готвачката е толкова разстроена. Успокоявам я от часове и честно не зная защо Ред е трябвало да прави това.

— Какво да прави? — Индустриалеца по-скоро се забавляваше. Бяха необходими обединените усилия на самия него и сина му в продължение на месеци, за да убедят жена му да използва името „Ред“, вместо съвършено смешното (от младежка гледна точка) истинско име.

— Взел е по-голямата част от каймата — отвърна тя.

— Изял ли я е?

— Ами, надявам се, че не. Беше сурова.

— Тогава за какво му е била?

— Нямам ни най-малка представа. Не съм го виждала от закуска. Междувременно, готвачката е съвсем бясна. Хванала го е да изчезва през кухненската врата. Купата с каймата е била почти съвсем празна, а й е трябвала за обяда. Е, познаваш готвачката. Наложи се да променя обедното меню, а това означава, че ще бъде сърдита в продължение на седмица. Просто трябва да поговориш с Ред, скъпи, и да го накараш да обещае повече да не прави нищо в кухнята. А няма да му навреди и да се извини на готвачката.

— Я стига. Тя работи за нас. Щом ние не се оплакваме от промяната в обедното меню, защо ще го прави тя?

— Защото така работата й е станала двойна и тя споменава за напускане. Не е толкова лесно да се намери добра готвачка. Спомняш ли си предишната?

Това беше сериозен аргумент.

Индустриалеца се огледа неопределено.

— Предполагам, че си права — съгласи се той. — Той не е тук, нали? Когато се върне, ще разговарям с него.

— Можеш да започнеш. Ето го, идва.

Ред влезе в къщата и жизнерадостно каза:

— Време е за обяд, предполагам. — Премести очи от единия си родител към другия, бързо обмисли забитите в него погледи и продължи: — Обаче първо трябва да поразчистя. — И се насочи към другата врата.

— Един момент, синко — обади се Индустриалеца.

— Сър?

— Къде е малкият ти приятел?

— Някъде наоколо — нехайно отвърна Ред. — Точно преди малко се разхождахме, аз се огледах и вече го нямаше. — Това си беше чистата истина и Ред се почувства на сигурна почва. — Казах му, че е време за обяд. Казах му: „Предполагам, че е време за обяд. Трябва да се връщаме вкъщи“. Той отговори: „Да“. Аз просто продължих и когато стигнах до поточето, се огледах и…

Астронома прекъсна многословния разказ, вдигайки поглед от списанието, което прелистваше без да гледа.

— Не бих се притеснявал за момчето ми. Справя се сам доста добре. Не отлагайте обяда заради него.

— Обядът така или иначе не е готов, докторе. — Индустриалеца се обърна още веднъж към сина си: — и за да говорим за това, синко, причината е, че нещо е станало с продуктите. Имаш ли какво да кажеш?

— Сър?

— Не ми харесва да усещам, че се налага да обяснявам думите си по-подробно. Защо взе каймата?

— Каймата ли?

— Каймата. — Той търпеливо зачака.

— Е, някак си бях… — започна Ред.

— Гладен ли? — подсказа баща му. — За сурово месо?

— Не, сър. Просто ми трябваше за нещо.

— За какво точно?

Ред погледна нещастно и не отговори.

Астронома отново се намеси.

— Ако нямате нищо против да вметна няколко думи, ще си спомните, че точно след закуска синът ми дойде да пита с какво се хранят животните.

— А, прав сте. Колко глупаво от моя страна да забравя това. Виж сега, Ред, да не си го взел за някое животинче, което си хванал?

Ред възмутено си пое дъх.

— Искате да кажете, че Слим е дошъл тук и е казал, че имам животно? Дошъл е тук и е казал това? Казал е, че имам животно?

— Не, не го каза. Просто попита с какво се хранят животните. Това е всичко. Щом е обещал, че няма да те издаде, няма да го направи. Издаде те твоята собствена глупост да се опиташ да вземеш нещо без разрешение. Това си е кражба. А сега, имаш ли животно? Задавам ти директен въпрос.

— Да, сър — прошепна той толкова тихо, че едва се чуваше.

— Добре, ще трябва да се освободиш от него. Разбираш ли?

Майката на Ред се намеси.

— Да не искаш да кажеш, че държиш месоядно животно, Ред? Може да те ухапе и да ти отрови кръвта.

— Те са съвсем мънички — с разтреперан глас възрази Ред. — Едва мърдат, щом ги докоснеш.

— Те? Колко са?

— Две.

— Къде са?

Индустриалеца докосна ръката й.

— Не мъчѝ повече детето — тихо каза той. — Щом казва, че ще се избави от тях, ще го направи. Това наказание му е достатъчно.

И изхвърли проблема от главата си.

8.

Бяха наполовина привършили с обяда, когато Слим се хвърли в трапезарията. За миг той спря смутен, а после каза почти изпаднал в истерия:

— Трябва да разговарям с Ред. Трябва да му кажа нещо.

Ред уплашено вдигна поглед, но Астронома рече:

— Струва ми се, синко, че не си особено учтив. Накара обяда да чака.

— Съжалявам, татко.

— О, не тормозете момчето — намеси се жената на Индустриалеца. — Може да разговаря с Ред, ако иска, и на обяда му няма нищо.

— Трябва да разговарям с Ред насаме — настоя Слим.

— Достатъчно — заяви Астронома с мекота, която очевидно беше предназначена за присъстващите и която криеше под себе си лесно видима острота. — Седни си на мястото.

Слим се подчини, но ядеше само когато го гледаха. Даже тогава нямаше особен успех.

Ред срещна погледа му. Той беззвучно го попита: „Да не би животните да са избягали?“

Слим леко поклати глава и прошепна:

— Не…

Астронома го погледна сурово и Слим млъкна. След обяда Ред се измъкна от стаята и почти незабележимо махна на Слим да го последва.

Повървяха мълчаливо до потока.

Тогава Ред се обърна яростно към спътника си:

— Виж сега, каква е била тази идея да казваш на баща ми, че храним животни?

— Не съм — възрази Слим. — Попитах с какво се хранят животните. Това не е същото. Освен това има и нещо друго, Ред.

Но Ред още не беше изразходвал яда си.

— А и къде изчезна? Мислех, че идваш в къщата. Държаха се така, сякаш аз съм виновен, че не си там.

— Но аз се опитвам да ти разкажа за това, ако *млъкнеш* за секунда и ме оставиш да говоря. Не даваш на човек никаква възможност.

— Е, давай и ми кажи какво толкова имаш за казване.

— *Опитвам* се. Върнах се при космическия кораб. Бащите ни вече ги нямаше и исках да видя как изглежда.

— Това не е космически кораб — намусено възрази Ред. Нямаше какво да губи.

— Кораб е. Погледнах вътре. Можеш да погледнеш през илюминаторите и аз го направих. Бяха мъртви. — Изглеждаше тъжен. — Бяха мъртви.

— *Кои* са били мъртви?

— Животните! — изкрещя Слим. — Като *нашите* животни! Само че *не* са животни. Те са човешки същества от други планети.

За миг Ред като че ли се превърна в камък. Не му дойде наум да не повярва на Слим. Слим приличаше прекалено искрено на приносител точно на такива новини. Накрая каза:

— О, Боже мой.

— Е, какво ще правим? Божичко, какъв ще го отнесем, ако разберат! — Той трепереше.

— По-добре да ги пуснем — предложи Ред.

— Ще ни издадат.

— Те не могат да говорят на нашия език. Не и ако са от друга планета.

— Могат. Защото си спомням, че баща ми разказваше за нещо подобно на майка ми, когато не знаеха, че съм в стаята. Разказваше за посетители, които могат да говорят с ума си. Телепатия или нещо подобно. Помислих, че си измисля.

— По дяволите. Искам да кажа… по дяволите. — Ред вдигна поглед. — Казвам ти. Баща ми нареди да се избавя от тях. Дай да ги заровим някъде или да ги хвърлим в потока.

— Той ли ти поръча да направиш това?

— Накара ме да призная за животните и после каза: „Избави се от тях“. Трябва да направя каквото ми каза. По дяволите, той ми е баща.

Част от паниката напусна душата на Слим. Това беше напълно законно решение.

— Ами тогава да го направим веднага, преди да разберат. О, Божичко, ако разберат, ще си имаме неприятности!

Те се затичаха към плевника с неизразими видения във въображението си.

9.

Беше различно, когато ги гледаха като че ли са „хора“. Като животни, бяха интересни, а като „хора“ — ужасни. Очите им, които преди бяха неутрални малки обекти, сега сякаш ги наблюдаваха с истинска злоба.

— Издават звуци — шепнешком произнесе Слим.

— Предполагам, че говорят или нещо подобно отвърна Ред. Беше странно, че онези звуци, които бяха чували и преди, тогава не бяха имали значение. Той не се приближаваше към тях. Нито пък Слим.

Брезентът бе вдигнат, но момчетата само гледаха. Каймата, забеляза Слим, не беше докосната.

Няма ли да направиш нещо? — попита Слим.

— Ами ти?

— Ти ги намери.

— Сега е твой ред.

— Не, не е. Ти ги намери. Вината е твоя, цялата вина. Аз просто гледах.

— Ти влезе в играта, Слим. Знаеш, че влезе.

— Не ми пука. Ти ги намери и точно това ще кажа, когато дойдат тук да ни потърсят.

— Я стига — каза Ред. Но при мисълта за последствията, предизвикани така или иначе от него, той се пресегна към вратата на клетката.

— Почакай! — спря го Слим.

Ред с радост се подчини.

— Какво те тревожи сега? — попита той.

— Единият от тях носи нещо, което прилича на желязо или нещо подобно.

— Къде е?

— Точно там. Виждал съм го и преди, но го мислех просто за част от него. Но щом той е „Човек“, това може да е дезинтегратор.

— Какво е това?

— Четох за него в книгите от Предивойните. Главно хората с космически кораби имат дезинтегратори. Насочват ги към теб и те дезинтегрират.

— Досега не са го насочвали към нас — изтъкна Ред със свито сърце.

— Не ме е грижа. Няма да вися тук и да чакам да ме дезинтегрират. Отивам да извикам баща ми.

— Страхливец. Малък страхливец.

— Не ми пука. Можеш да ме наричаш както си искаш, но ако сега ги подразниш, ще те дезинтегрират. Почакай и ще видиш, и вината ще е изцяло твоя.

Той се отправи към тясната вита стълба, която водеше към основния етаж на плевника, стъпи на първото стъпало, а после се върна обратно.

Майката на Ред се качваше насам, като леко се задъхваше от умора и се усмихваше непроницаемо на Слим в качеството му на гост.

— Ред! Хей, Ред! Горе ли си? Не се опитвай повече да се криеш. Знам, че ги държите тук. Готвачката е видяла накъде тичаш с месото.

— Здравей, мамо — с разтреперан глас се обади Ред.

— Покажи ми сега тези гадни животни. Ще се погрижа да се избавиш веднага от тях.

Всичко свърши! И въпреки предстоящото телесно наказание, Ред почувства като че ли товар пада от плещите му. Поне решението вече не зависеше от него.

— Ето там, мамо. Не съм им направил нищо, мамо. Не знаех. Просто приличаха на малки животни и си помислих, че ще ми позволиш да ги задържа, мамо. Нямаше да взема месото, само че те не искаха да ядат трева или листа, а не можахме да намерим орехи или плодове, пък готвачката никога не ми дава нищо и трябваше да я помоля, а не знаех, че е за обяд и…

Говореше по инерция от страх и не разбираше, че майка му не го чува, а, втренчила очи в клетката, пищи с тънък, пронизителен глас.

10.

— Едно тихо погребение е единственото, което можем да направим. Сега няма смисъл от никаква публичност — казваше Астронома, когато чуха писъците.

Докато стигнат тичешком при тях, тя не се беше успокоила напълно. Минаха минути, преди съпругът й да изтръгне от нея нещо смислено.

Накрая каза:

— Казвам ви, че са в плевника. Не знам какво са. Не, не… — Тя възпря бързото движение на Индустриалеца в тази посока. — Не отивай *ти*. Прати някой от работниците с пистолет. Казвам ти, че никога не съм виждала нещо подобно. Малки ужасни зверове с… с… не мога да го опиша. И като си помисля, че Ред ги е пипал и се е опитвал да ги нахрани. Той ги е *държал* и ги е хранел с месо.

— Аз само… — започна Ред.

— Това не беше… — рече Слим.

Индустриалеца бързо каза:

— Вие, момчета, направихте достатъчно бели за днес. Марш! В къщата! И нито дума, нито една дума! Не ме интересува какво имате да кажете. Когато всичко това свърши, ще ви изслушам, а що се отнася до теб, Ред, ще се погрижа да бъдеш подходящо наказан. — Той се обърна към жена си. — Каквито и да са животните, ще ги убием. — Когато момчетата се отдалечиха и не можеха да го чуят, той прибави тихо: — Хайде, хайде. Децата не са наранени и в края на краищата, не са сторили нищо действително ужасно. Просто са си намерили ново животинче.

Астронома се обади с мъка:

— Извинете ме, госпожо, но можете ли да опишете онези животни?

Тя поклати глава. Нямаше думи.

— Можете ли да ми кажете поне дали те…

— Съжалявам — извинително рече Индустриалеца — но ми се струва, че е по-добре да се погрижа за нея. Ще ме извините ли?

— Момент. Моля ви. Един момент. Тя каза, че никога не е виждала такива животни. Сигурно не е обичайно да намирате животни, които са съвсем уникални в имение като това.

— Съжалявам. Да не обсъждаме този въпрос сега.

— Освен ако уникалните животни не са се приземили през нощта.

Индустриалеца се отдръпна от жена си.

— Какво намеквате?

— Смятам, че е по-добре да отидем в плевника, сър!

Индустриалеца се втренчи в него за миг, а после внезапно и съвсем нетипично за него се втурна да бяга. Астронома го последва, а риданията на жената останаха нечути зад тях.

11.

Индустриалеца се втренчи, погледна към Астронома и отново се обърна.

— Онези ли?

— Онези — отвърна Астронома. — Не се съмнявам, че им изглеждаме също толкова странни и отблъскващи.

— Какво казват?

— Ами, че не им е удобно, че са уморени и дори че са малко болни, но че не са сериозно наранени и че момчетата са се отнасяли добре с тях.

— Отнасяли са се добре с тях! Хванали са ги, затворили са ги в клетка, дали са им трева и сурово месо? Кажете ми как да разговарям с тях?

— Може да отнеме малко време. Мислете към тях. Опитайте да слушате. Ще стигне до вас, но навярно не веднага.

Индустриалеца се опита. Лицето му се напрягаше от усилието. Мислеше непрекъснато: „Момчетата не са знаели вашата самоличност“.

И внезапно в ума му се появи мисълта: „Разбирахме го отлично и тъй като знаехме, че ни желаеха доброто, според собственото им виждане за нещата, не се опитахме да ги нападнем“.

„Да ги нападнат“ — помисли си Индустриалеца и в концентрацията си го каза гласно.

„Ами, да — продължи ответната мисъл. — Ние сме въоръжени.“

Едно от отвратителните малки създания в клетката вдигна някакъв метален предмет и в тавана на клетката изведнъж се появи дупка, а после и още една в покрива на плевника. Ръбовете и на двете дупки бяха обгорени.

„Надяваме се — помислиха създанията, — че няма да е прекалено трудно да ги оправите.“

Индустриалеца откри, че му е невъзможно да насочи мисълта си. Той се обърна към Астронома:

— И с това оръжие в ръцете да се оставят да бъдат хванати и сложени в клетка? Не го разбирам.

Но го достигна спокойната мисъл: „Не бихме наранили малките на разумна раса“.

12.

Беше сумрачно. Индустриалеца бе пропуснал съвсем вечерята и не осъзнаваше този факт.

— Наистина ли смятате, че корабът ще полети? — попита той.

— Щом те казват така — отвърна Астронома, — аз съм сигурен, че ще полети. Надявам се, че не след дълго ще се върнат.

— И когато го направят — енергично заговори Индустриалеца, — аз ще спазя моята част от договора. Нещо повече, ще обърна всичко с главата надолу, за да накарам света да ги приеме. Грешах изцяло, докторе. Създания, които отказват да наранят деца при такова предизвикателство, заслужават възхищение. Но вие знаете… всъщност не искам да кажа това…

— Какво да кажете?

— Децата. Вашето и моето. Почти съм горд с тях. Представете си, да хванат тези същества, да ги нахранят или поне да се опитат и да ги пазят в тайна. При това с удивителна цел. Ред ми каза, че идеята му е била да получат работа в някой цирк с тях. Представете си!

— Младост! — отвърна Астронома.

13.

— Скоро ли ще отлитаме? — попита Търговеца.

— След половин час — отвърна Изследователя.

Пътуването назад щеше да е самотно. И седемнайсетте останали от екипажа бяха мъртви и прахът им трябваше да бъде оставен на една странна планета. Щяха да се върнат с повреден кораб и бремето на управлението щеше да падне изцяло върху него.

— Беше добър удар за бизнеса да не нараним малките — рече Търговеца. — Ще постигнем много изгодни условия. *Много* изгодни условия.

„Бизнес!“ — помисли си Изследователя.

— Наредили са се да ни изпратят — отбеляза Търговеца. — Всичките. Не мислиш ли, че са прекалено близо, а? Ще е лошо да изгорим някой от тях с газовете от двигателя на този етап от играта.

— В безопасност са.

— Ужасни на вид същества, нали?

— Достатъчно приятни отвътре. Мислите им са съвършено приятелски.

— Да не повярваш. Онзи малкия, който пръв ни хвана…

— Казват му Ред.

— Това е особено име за едно чудовище. Кара ме да се смея. Всъщност, той се чувства *зле* от това, че си тръгваме. Само че не мога да разбера точно защо. Най-близката причина, до която стигнах, е загубената възможност с някаква организация или нещо друго, което не мога да си обясня.

— Цирк — кратко каза Изследователя.

— Какво? Брей, нахална чудовищност.

— Защо не? Какво би сторил, ако го намереше да се скита на *твоя* собствен свят, ако го откриеше заспал на някое поле на Земята, с червени пипалца, шест крака, псевдоподи и прочие?

14.

Ред гледаше как отлита корабът. Червените му пипалца, които му бяха дали прякора, до последно трепереха от съжаление по загубената възможност, а върховете на очите му се пълнеха с жълтеникави кристали, които бяха равносилни на земните сълзи.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.